

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

ESF projekts "Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana" (Nr.7.3.1.0/16/I/001)

Darba vides riska faktori pārtikas ražošanas uzņēmumos

Viesturs Šmeiss
Darba drošības un vides veselības institūts,
Rīgas Stradiņa universitāte

Kādi ir biežākie nelaimes gadījumu iemesli?

- Netiek ievērotas darba aizsardzības un iekārtu lietošanas instrukcijas;
- Tiek lietotas novecojušas iekārtas;
- Tiek darbinātas iekārtas, kurām noņemtas aizsardzības sistēmas (virs iekārtu rotējošajām daļām);
- Pirms iesprūdušu priekšmetu izņemšanas, iekārta netiek izslēgta un/vai atvienota no elektrotīkla;
- Paslīdēšana uz mitras, slidenas grīdas, nesavāktiem materiāliem u.tml.;
- Tiek lietoti nepiemēroti individuālās aizsardzības līdzekļi (piem., apavi ar slīdīgu zoli);
- Nepietiekama uzmanība, veicot darba pienākumus.

Ar kuriem nodarbinātajiem biežāk notiek nelaimes gadījumi?

- Lai gan nelaimes gadījumi darbā var notikt ar jebkuru cilvēku, tomēr ir atsevišķi nodarbinātie, kuri cieš vairāk:
- jaunieši - cilvēki, kas tikko uzsākuši darba gaitas;
- uzņēmuma jaunie darbinieki;
- pieredzējušie nodarbinātie, kuri “tā dara jau 30 gadus un nekad nekas nav noticis”;
- nodarbinātie, kas darba vietā atrodas alkoholisko vai narkotisko vielu reibumā

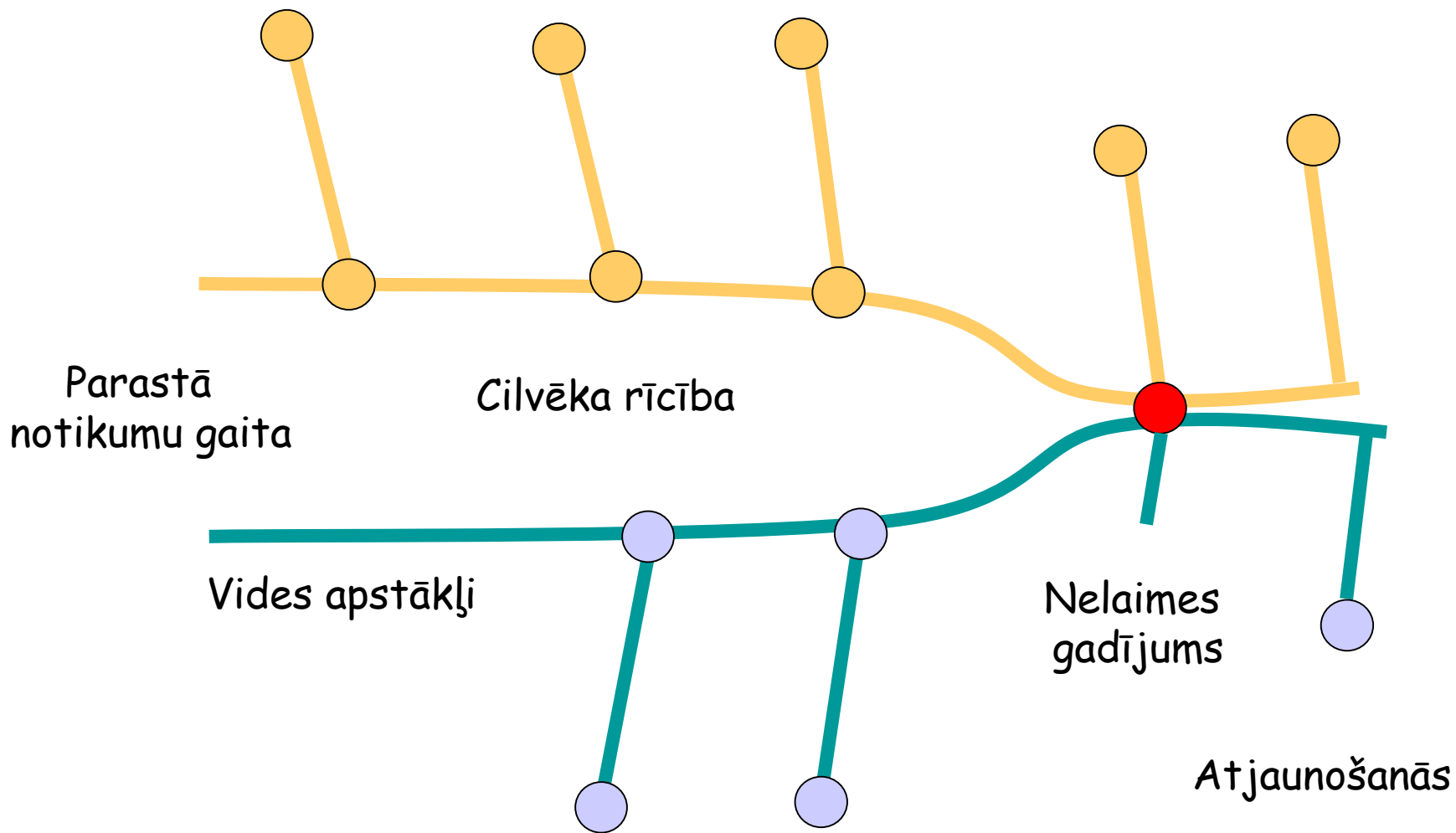
Nedroša uzvedība

- Nedroša uzvedība = prasību neievērošana un incidentu ignorēšana
- Incidenti jeb gandrīz notikusi nelaimes gadījumi
 - Gandrīz notikušie nelaimes gadījumi – tas ir situācijās, kurās apstākļu sakritības pēc cietušo nebija, bet varēja būt (“*paveicās...*”)
 - Izmeklēšana – **Svarīgi**- ļauj savlaicīgi novērst riska faktoros, veicot agrīnus darba aizsardzības pasākumus

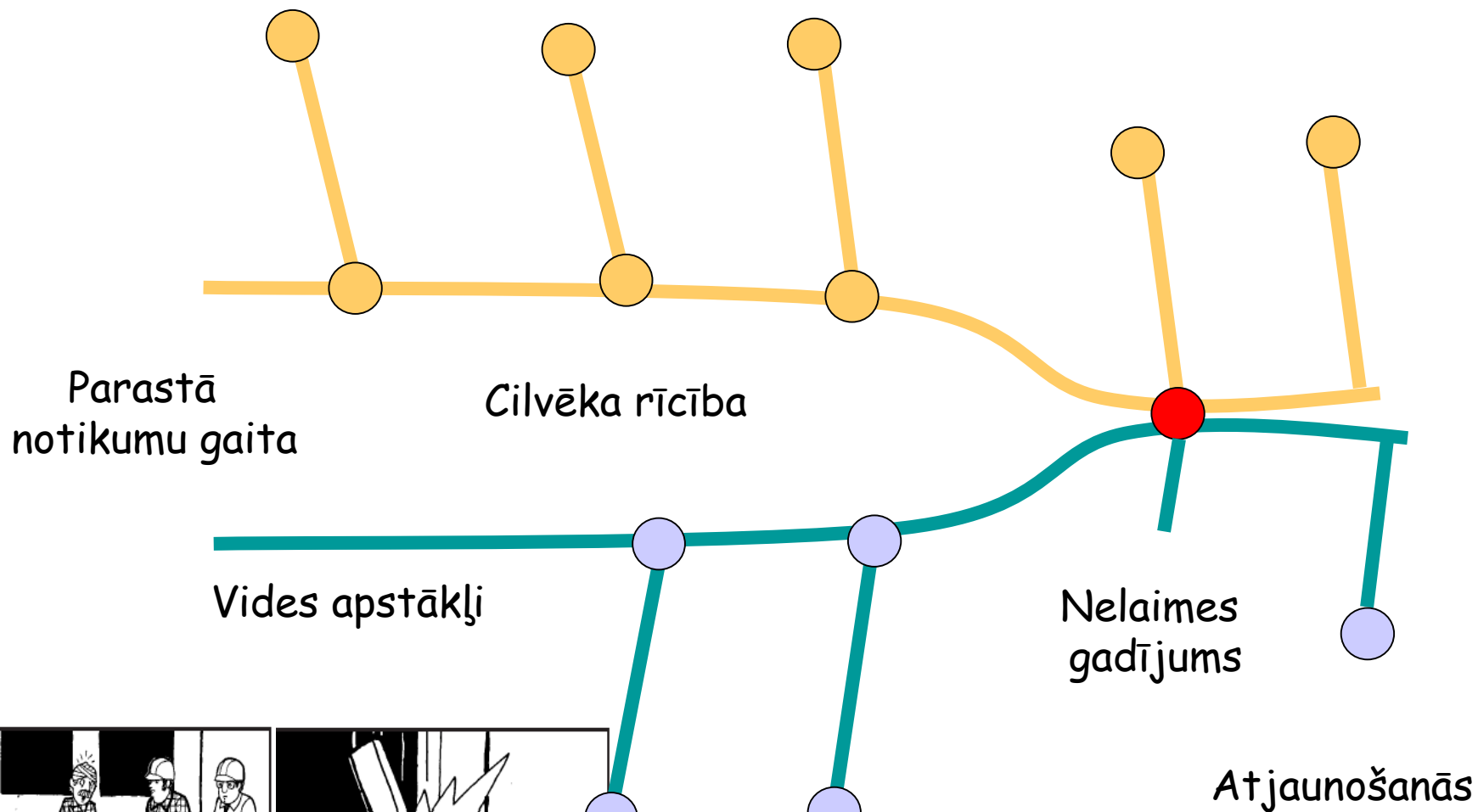
Kāpēc notiek nelaimes gadījumi?

- **Nelaiimes gadījums parasti ir daudzu nelabvēlīgu apstākļu sakritība...**
- Parasti ir vismaz 2 notikumu ķēdes (Somu NG izmeklēšanas modelis):
 - Cilvēka rīcība – ko darīja, vai ievēroja procedūras un lietoja IAL u.c.
 - Materiālā (darba vides) raksturlielumi – kā radās apstākļi nelaimes gadījumiem...

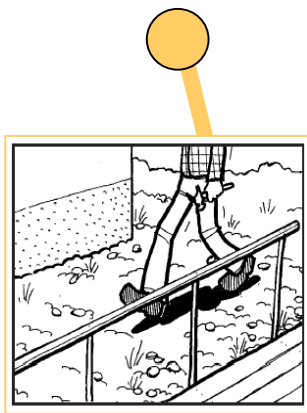
Veicinošie faktori

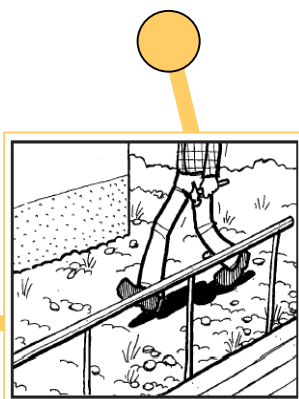
Veicinošie faktori

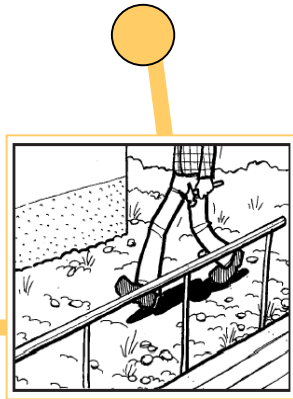
Veicinošie faktori

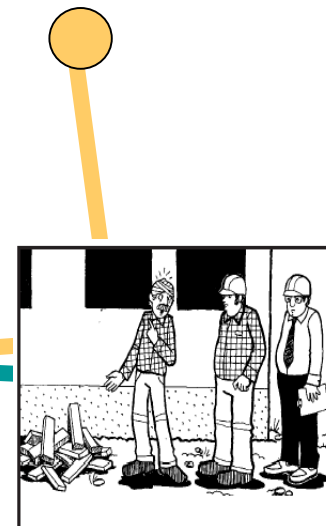
Parastā
notikumu gaita

Cilvēka rīcība

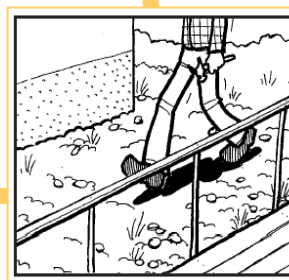
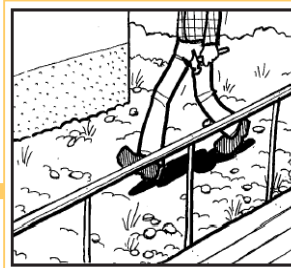
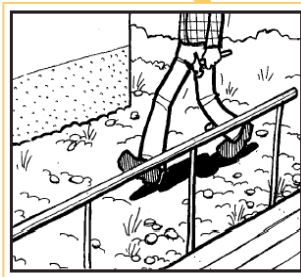
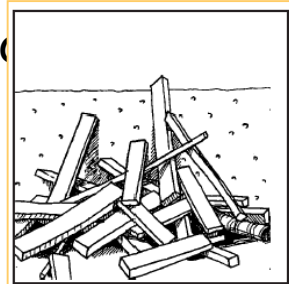
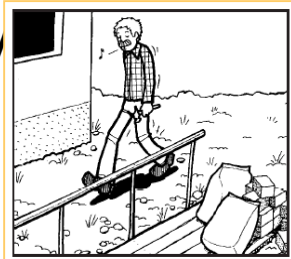
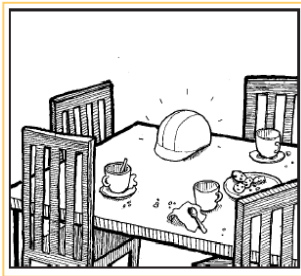
Nelaimes
gadījums

Atjaunošanās

Vides apstākļi

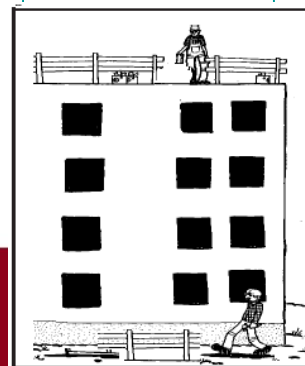
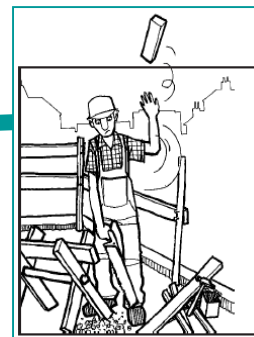
Parastā notikumu gaita

Cilvēka rīcība

Nelaimes gadījums

Vides apstākļi

Atjaunošanās

Darba aprīkojums

- Darba aprīkojums – ļoti plašs jēdziens (var tikt nedaudz atšķirīgi formulēts):
 - Iekārtu rotējošās (kustīgās) daļas (konveijeri, maisītāji, ruļļi u.c.)
 - Neaizsargātas, nenožogotas iekārtas
 - Zem sprieguma esošas daļas, strāvas noplūdes u.c.
 - Nestabilas iekārtas (mašīnas), mašīnu platformas, u.c.
 - Kāpnes, pakāpieni u.c.

Rokas darba rīki

- Var tikt izmantoti dažādu darbu veikšanai (griešana, urbšana u.c. apstrādes veidi)
- Svarīgi:
 - » Darbarīku tehniskais stāvoklis
 - » Darbarīku lietošanas paņēmieni
 - » Darbarīku atbilstība izpildāmajam darbam (t.sk. piemērotība un pietiekams skaits)
 - » Darbarīku glabāšana

Pārvietošanās uzņēmumā un ārpus tā

- Svarīga lieta, īpaši lielos uzņēmumos ar plašām teritorijām, noliktavās, cehiem:
 - Nodarbināto pārvietošanās ceļu nodalīšana no transporta
 - Transporta un piebraukšanas maršruti (satiksmes ceļi, nožogojumi u.c.)
 - Pašu transporta līdzekļu tehniskās problēmas, braukšana bez attiecīgas atļaujas
 - Arī ārējā satiksme (nokļūšana uz/no darbu, pārvietošanas filiāļu starpā u.c.)

Citi nelaimes gadījumu riska faktori

■ Paklupšana:

- Segumu (grīdu, virsmu u.c.) līdzenums
- Margas, kāpnes
- Izciļņi, pakāpieni, cauruļvadi u.c.
- Dažādi kanāli
- Paliktņi pie iekārtām (kur ir)

■ Veicina:

- Nepareiza preču/lietu uzglabāšana, nekārtība
- Nepiemērots apgaismojums
- Brīdinājuma zīmju un apzīmējumu trūkums

Citi nelaimes gadījumu riska faktori

■ Paslīdēšana:

- Segumu (īpaši flīžu, kāpņu utmldz.) tīrība (ūdens, eļļas, taukti, citi šķidrumi)
- Seguma piemērotība veicamajam darbam (slidenas flīzes, laminēts finieris, nerūsējošais tērauds, plēves u.c.)
- Klimatisko apstākļu radītie riski
- Paliktņi pie iekārtām

■ Veicina:

- Nepiemēroti apavi (zoles u.c.)
- Nepareiza savākšana (piemēram, tauku, eļļu u.c.)

Citi nelaimes gadījumu riska faktori

- Dažāda veida traumas, piemēram, saduršanās, sositumi u.c.
 - Rokas instrumenti u.c.
 - Asas detaļas / iepakojumu malas u.c.
 - Karstas virsmas u.tml.
- Veicina:
 - IAL nelietošana
 - Tīrības un kārtības (ne)ievērošana

Uzkrišanas risks

- Nepareiza preču/priekšmetu glabāšana
- Nepareiza preču pārvietošana (gan manuāli, gan mehānizēti):
 - Pārāk smaga krava, nepiemēroti iepakojumi
 - Nepareizi izvietota krava
 - Neapmācīts personāls
 - Nedrošas stropes
- Bīstami/nepareizi darba paņēmieni

Uzkrišanas/Nokrišanas risks

■ Darbs augstumā

- Nepiemērotas, nedrošas kāpnes vai to trūkums (piemēram, iekārtām)
- Nedroša piekļuve dažādām iekārtām
- Darbs uz / pie rampām un līdzīgās vietās

Kas vēl veicina?

- Fiziski smags darbs (smagu priekšmetu nepareiza celšana, vilkšana u.c.) bīstamās vietās
- Steiga un stress!
- Nepiemēroti IAL vai to nelietošana (slīdoši cimdi vai apavi, ķiveres u.c.)
- Brīdinājumu trūkums un/vai ignorēšana

Vai var tik daudz atcerēties?

Paldies par uzmanību.